

R e f e r a t

af

grønlandsudvalgets møde på Christiansborg
tirsdag den 11. april 1961 kl. 9,30.

I mødet deltog:

Kontorchef K. Bredahl
Departementschef Eske Brun
Direktør Hans C. Christiansen
Folketingsmedlem Simon From
Folketingsmedlem Victor Gram, formand
Direktør Ebbe Groes
Landsrådsmedlem Peter Heilmann
Landsrådsmedlem Erling Høegh
Forstander Erling Jensen
Fisker Alibak Josefsen
Visitatsprovst Rink Kleist
Stiftamtmand P.H. Lundsteen
Landsrådsmedlem Hans Lyng
Folketingsmedlem Erik Ninn-Hansen
Landshøvding Finn Nielsen
Folketingsmedlem Nik. Rosing
Fhv. folketingsmedlem Oluf Steen
Forbundsformand Lars Svendsen
Folketingsmedlem H. Vivike
Konsul Sigurd Warrer.

Desuden deltog i mødet:

Konsulent O.I. Mikkelsen,
Kontorchef Otto Jensen

Fra sekretariatet deltog:

Kontorchef N.O. Christensen
Konsulent Mogens Boserup
Sekretær Erik Bahl (referent)
Sekretær Per Bryld
Sekretær Viggo Svendsen
Sekretær Knud Hertling

Der fremlagdes følgende dagsorden:

- 1) Meddelelser fra formanden.
 - 2) Drøftelse af lønningsproblemerne i Grønland.
 - 3) Fortsættelse af den på møderne i oktober 1960 påbegyndte drøftelse af de administrative forhold. Det påregnes, at den kommunale organisation gøres til genstand for en debat.
 - 4) Lovgivningen om udøvelse af erhverv i Grønland, derunder erhverv i Grønland omhandlede regler om eksporten fra Grønland.
 - 5) Kreditgivning i Grønland, derunder udlån til erhvervsformål.
 - 6) Spørgsmålet om ændring af provsten for Grønlands stilling.
-

Formanden bød velkommen til forårets møderække i grønlandsudvalget og rettede en særlig velkomst til de medlemmer, som var kommet hertil den lange vej fra Grønland.

Siden de sidste møder var der sket en ændring i udvalgets sammensætning. Repræsentanten for Danmarks retsforbund, folketingsmand Kr. Kristensen, var blevet afløst af en repræsentant for Socialistisk Folkeparti, folketingsmand Holger Vivike, og formanden bød det nye medlem velkommen til udvalget og udtrykte håbet om et godt samarbejde. Han håbede, at det ville blive muligt at arrangere en rejse til Grønland i sommerens løb, således at Vivike kunne få et almindeligt indtryk af forholdene i Grønland, ligesom de øvrige medlemmer fik i fjor.

Det var endvidere formanden en glæde at kunne byde pastor Rink Kleist velkommen til udvalget. Pastor Kleist, som er minister Gams suppleant i folketinget, var indtrådt i udvalget i stedet for ministeren. Indtil pastor Kleists ankomst havde fhv. folketingsmand, pastor Elias Lauf varetaget denne plads i udvalget.

Man havde faktisk ikke ventet, at det ville lykkes for pastor Kleist, som bor i Qutdligssat, at kommer herved, men beflyvningen var netop begyndt, og pastor Kleist nåede hertil på mindre end 24 timer.

Formanden bemærkede, at konsulent O.I. Mikkelsen, Finansministeriet, og kontorchef Otto Jensen, Ministeriet for Grønland, deltog i mødet under hensyntagen til den forventede debat om lønproblemerne.

Som det fremgik af dagsordenen, ville der komme forskellige meddelelser fra formanden, bl.a. om sommerens rejser, men formanden fandt det mere hensigtsmæssigt straks at gå igang med drøftelsen af lønproblemerne og udsætte de praktiske meddelelser til senere.

Dagsordenens punkt 2) Drøftelse af lønningsproblemerne i Grønland.

Formanden udtalte: (Se vedheftede bilag)

Pastor Erling Høegh udtalte herefter:

"Jeg vil gerne begynde med at takke formanden for den venlige og forstående modtagelse af min henvendelse om lønningsproblemernes optagelse på forårsmødernes dagsorden. Jeg har naturligvis kunnet gætte, at der måtte foreligge ganske gyldige grunde til, at formanden i første mødeindkaldelses dagsorden har undladt at medtage dette punkt; men jeg havde opfattelsen af, at det politisk ville være uheldigt, om problemet ikke blev taget op til drøftelse ved denne møderække. Naturligvis er jeg klar over, at vi ikke kan vedtage nogen beslutning, før det materiale, som udvalgets økonomiske sekretariat har under udarbejdelse, kan foreligge færdigt; men der skulle vel ikke være noget til hinder for - og det ville måske kun være ganske praktisk - om vi allerede på nuværende tidspunkt præsentere vore forskellige synspunkter og opfattelser af dette store og vigtige problem overfor hinanden. I det hele taget mener jeg slet ikke, at man kan behandle problemet med håb om at komme til en løsning, der vil være akseptabel i de fleste grønlandske kredse, før man i videst muligt omfang forsøger at sætte sig ind i, hvordan grønlænderen opfatter problemet - og ud fra hvilke betragtninger han føler sig uretfærdigt behandlet - og hvad han forstår ved ligeløn eller ligebehandling. Det er min opfattelse, at man ved etablering af de nye ordninger har taget for lidt hensyn dertil.

I grønlænderens stræben efter en højere levestandard har målet og målestokken været den løn, som de udsendte danske i Grønland oppebærer. I generationer er de grønlændere, der i uddannelse, dygtighed og arbejdsydelse enten er kommet danskerne nærmere eller på højde med dem, blevet præmieret med en aflønning, der nærmer sig den danske alt beregnet efter uddannelsens eller arbejdsindsatsens kvalitet. Denne ganske simple og logiske ordning blev ganske naturligt akcepteret og affødte i mange år ingen problemer eller utilfredshed af betydning hos grønlænderne. Derimod skabte den mod, vilje og udholdenhed hos unge grønlændere, så de kunne gå i gang med og gennemføre en lang og vanskelig uddannelse - og den animerede andre unge grønlændere til stadig at dygtiggøre sig indenfor deres fag og udføre deres arbejde samvittighedsfuldt og solidt.

De grønlandere, der således opnåede en statstjenestemandsansættelse, fik også del i de goder, som det udsendte personale havde, altså fribolig, brændselstillæg, fri vandforsyning, permissionsrende - i det mindste en levestandard, som står på højde med de danske tjenestemand i Grønland, er målet, når unge grønlandere beslutter at forlade deres familie og land for at gå i gang med en krævende uddannelse i det fremmede. Det har været grønlandernes opfattelse, at målet for det dansk-grønlandske samarbejde måtte være, at så mange grønlandere som muligt opnåede samme levestandard som de danske. Jeg tror, alle fandt dette akseptabelt og logisk - for at opnå denne eftertragtede levestandard skulle der præsteres enten en uddannelse, der stod på linie med den danske, eller en dygtighed, der var tilsvarende til den danske. Og man fandt det ganske i sin orden, at uddannelsesgælden blev tilbagebetalt, når man opnåede dansk løn.

Den nye ordning, som har skabt den meget store utilfredshed så at sige i hele det grønlandske samfund, er ikke logisk og anskuelig i grønlandske øjne. Den opfattes som embedsmændenes skrivebordsarbejde. De nye begreber, der blev til i forbindelse med denne - som 25 %-reduktion og 10 års-regel - optager man kun som nye irritationsmomenter.

Det vil være forkert i en omtale af de grønlandske lønproblemer ikke at nævne de kolossale anstrengelser, der er gjort for at få grønlanderne til at indse nødvendigheden og rigtigheden i at følge de nye linier i lønpolitikken. De er blevet behandlet, endevent, forklaret og anskueliggjort i udvalg, løn- og prisforhandlinger, folkevalgte forsamlinger, kommissioner, foreninger, aviser, tidskrifter, piecer og i radio i de sidste år, og man har så at sige anvendt alle midler. Man har under disse fremstød appelleret til alle tænkelige følelser hos grønlanderne: idealisme, stolthed, fædrelandskærlighed, offervillighed og nøjsomhed. Men lige meget hvor dygtigt og anskueligt systemet end blev fremskaffet, kunne det ikke opnå at vinde gehør eller blot lidt forståelse hos den grønlandske befolkning - når man da ser bort fra GAS-formandens bidrag under radio-løndiskussionerne vinteren 1959 om lønstop, som heller ikke mødte nogen forståelse i Grønland.

I den nye lønningslov fik Samuel Kleinschmidts grønlandske skriftsprog en partner som et spøgelse i det grønlandske samfund - den indeholder så mange fine principper, vedtagelser, regler, og undtagelser for disse, at det er vanskeligt at finde en erstatning, hvorfor man føler sig tvunget til at bruge den - og lige så logisk hele loven øjensynlig er for eksperterne, lige så vanskelig er den at forstå for grønlænderne - akkurat som Kleinschmidts skriftsprog.

Fra grønlandsk side forstår vi een ting, det er at loven ikke giver ligeløn og ligebehandling. Men det er, hvad man har bedt om. Lige så snart man begynder at tale om ligeløn, begynder vor modpart at slå om sig med fine begreber som grønlænderens nominalløn og realløn og altid i forhold til den løn, som skatteborgeren har i Danmark, når skatten er betalt. Fra grønlandsk side har man aldrig ønsket at blive stillet i forhold til den ukendte skatteborger i Danmark; men man spørger, om man ikke kan få samme løn som den udsendte dansker, der yder det samme arbejde og udfylder samme post, og som ikke betaler skat. For grønlænderne er det umuligt at forstå, at man udelukkes fra at få en bedre løn og samme behandling, fordi man er født i Grønland.

Begreber som reduktion anser man ikke alene for meget uheldigt valgte, men direkte udfordrende. Mens hele verden ønsker en højere løn, forventer man, at grønlænderne skal tage imod, at deres løn bliver reduceret endda med $\frac{1}{4}$. Det kan man ikke mene alvorligt.

25 %-reduktionens indførelse skulle være udtryk for ligebehandling, da denne regel også kom til at gælde for eftertidens udsendte. Men dog skulle disse så til gengæld tilkomme grønlandstillæg, som udbetales ved hjemkomst til Danmark. Det vil sige, at reduktionsreglen i virkeligheden ikke tjener til ligebehandling, men kun til at holde grønlænderne hen med.

Denne fingerede 25 %-reduktion har heller ikke vundet popularitet hos de udsendte tjenestemænd, for hvis lavere lønnede reduktionen betyder, at de ikke kan klare livet i Grønland med de stigende omkostninger trods skattefriheden. I dag, hvor den udsendte tjenestemand og den i Grønland fødte tjenestemand leveomkostninger er ens, må grønlændernes påstand om vanskeligheden ved at klare sig

for en løn, der er skåret ned med 25 %, kunne bekræftes af den udsendte tjenestemand.

I landsrådet er det tillige fremført ved flere lejligheder, at danske, der bosætter sig i Grønland på grønlandsk løn og vilkår, aldrig kan klare sig, med mindre deres vilkår bliver forbedret ved personlige særordninger.

Denne forskelsbehandling mener man fra grønlandsk side ikke er overensstemmende med de bestræbelser, man over alt i den øvrige verden fører i kampen mod racediskrimination.

10 års-reglernes uheldige virkninger må man på forhånd have været klar over, og man kan ikke have overset den reaktion, som ville komme fra de unge grønlandere, der er til uddannelse i Danmark. Denne regel forhindrer ganske simpelt velkvalificeret grønlandsk arbejdskraft, som der mere end nogen sinde er brug for i en opbygningstid, i at tage til Grønland. Jeg ved ikke, om de for denne regel ansvarlige myndigheder havde ventet, at de grønlandske folkevalgte var gået til aktion for at overtale de unge grønlandere til at tage hjem til trods for de lavere lønninger. Det har man ikke kunnet - derimod har alle kunnet se det urimelige i denne regels indførelse - og få ting har man i Grønland været så enige om, som ønsket om disse reglers snarlige ændring. Det var således ingen mærkværdighed, at alle kandidater til sidste folketingsvalg - deriblandt vor nuværende minister, hvis udvalg vi danner - havde en sådan ændring øverst på deres program. Nogen påstår endda, at mange nordgrønlandere stemte på en dansker, fordi det var mest sandsynligt, at disse regler ville blive ændret, når ønsket derom blev fremført uden eventuel sproglig forvanskning.

Jeg er fuldkommen klar over, at den åbenhjertighed, jeg har lagt for dagen i min tolkning af den utilfredshed, der hersker hjemme, ikke kan være behagelig eller opløftende at høre for nogen; men det er imidlertid ikke trangen til at være ubehagelig, der har tilskyndet mig til at komme med disse oplysninger. Kun fordi jeg tør godt sige alle grønlandere anser denne ordning for at være nedbrydende for sammenholdet og cendragtigheden mellem de grønlandske og syddanske befolkningsgrupper i Grønland.

Nik. Rosing ønskede at tilkendegive fuldstændig enighed med Erling Høegh, som efter hans mening havde ramt vigtige problemer. Den nuværende ordning skaber større uro, men på den anden side stod man naturligvis godt baggrunden for, at der blev ydet større løn til de udsendte end til den grønlandske arbejdskraft. Lønnin- end i Danmark. Nik. Rosing lagde megen vægt på det gode forhold mellem danskere og grønlændere og så nødig, at lønproblemerne skul- le ødelægge noget på dette punkt. Man ville i mange år fremover ha- ve brug for arbejdskraft fra Danmark.

From forstod - efter at have hørt formandens og Erling Høeghs indlæg - at spørgsmålet er svært, men der er jo også i det øvrige Danmark lønproblemer. Iøvrigt ville det være vanskeligt allerede nu at tage faste standpunkter, men som en ganske løst udkastet tanke ville From nævne muligheden af at afskaffe 25 %-reduktionen, der, såvidt han forstod, til en vis grad var begrundet i skattefri- heden, og så samtidig indføre skat i Grønland.

Lars Svendsen gjorde opmærksom på, at de samme lønproblemer havde været drøftet i pris- og lønnævnet. Det syntes nødvendigt at finde frem til retningslinier for en midlertidig ordning på proble- merne, og han mente, at referaterne fra pris- og lønnævnets møder ville være af interesse for grønlandsudvalgets medlemmer.

Det vil volde vanskeligheder at skabe den fornødne ro, ind- til grønlandsudvalget har fuldført sine forhandlinger. GAS har hid- til indtaget det standpunkt, at lønningerne i Grønland skal fast- sættes efter, hvad produktionen kan bære, og man så nødigt, at der skulle opstå et spændingsforhold mellem fiskerne og lønmod- tagerne. GAS kunne imidlertid ikke opretholde sit standpunkt, hvis en løngruppe i Grønland får højere løn ved tilskud henedefra.

Ninn-Hansen var enig med From i, at man ikke allerede nu kunne tage faste standpunkter. Han havde glædet sig over formandens sobre fremstilling af problemerne og fandt ligeledes, at Erling Høegh havde givet et klart udtryk for væsentlige problemer i Grøn- land i forbindelse med lønningerne.

Med hensyn til Lars Svendsens udtalelser om en midlertidig løsning, ville Ninn-Hansen bemærke, at man ville kunne begynde med at behandle lønproblemerne, men at grønlandsudvalget ikke skal udarbejde midlertidige løsninger. Arbejdet må sigte mod en virkelig generel løsning.

Lars Svendsen replicerede, at han ikke havde ment, at grønlandsudvalget skulle arbejde på en midlertidig løsning, idet et sådant arbejde blev udført i pris- og lønnævnet. Han havde kun villet understrege det vigtige i, at grønlandsudvalget fik ro til at arbejde med de generelle problemer.

Ninn-Hansen forstod herefter, at Lars Svendsens bemærkning nærmest var beregnet som orientering for udvalget.

Formanden erklærede sig enig med Ninn-Hansen i, at udvalget ikke skal gå ind i de konkrete forhold, idet man herigennem kunne vanskeliggøre udviklingen på længere sigt. Han var ikke i tvivl om, at der var stærke følelsesmæssige problemer forbundet med lønspørgsmålene i Grønland, men det vil være nødvendigt at få et fast grundlag for sin bedømmelse for at kunne arbejde på længere sigt.

Formanden ville anmode så mange medlemmer som muligt om at deltage i diskussionen.

Lundsteen fandt det nødvendigt at afvente resultatet af Boserups undersøgelser, men på den anden side kunne man gennemføre en principdiskussion om muligheden af at fravige de synspunkter, som Grønlandskommissionen i 1950 havde givet udtryk for med hensyn til lønningerne. Det var her et spørgsmål, om man midlertidigt kunne stille lønsystemet i bero, medens erhvervslivet udbygges.

Groes fandt det umuligt på nuværende tidspunkt at komme længere end til en almindelig diskussion. Naturligvis kunne man ikke forlange, at den økonomiske konsulent skulle kunne finde løsningen på lønproblemerne, men Groes ville dog lægge megen vægt på de økonomiske undersøgelser, som ville give den første fremstilling af de resultater, der på dette område er opnået i de sidste 10 år. Han var enig i, at man ikke kunne drøfte de konkrete problemer, som løbende måtte løses administrativt, men han ville dog håbe, at administrationen ikke traf afgørende beslutninger, medens grønlandsudvalget arbejdede med disse spørgsmål.

Til formanden ville Groes bemærke, at han fandt, at der var gået mode i at hævde, at den økonomiske politik fra 1950 på visse punkter er slået fejl. Det er muligt, at det forholder sig således, men han ville dog nødig være med til at begrave de hidtidige synspunkter, før det nødvendige belysende materiale foreligger. Hvis de forløbne 10 år betragtes som en konjunkturperiode, har man i virkeligheden opnået formålet, nemlig en økonomisk balance, ja endog et overskud på $2\frac{1}{2}$ mill. kr.

Naturligvis er der ydet statstilskud, det sker iøvrigt alle vegne indenfor fiskerierhvervet, og det ville være interessant at

få en fuldstændig sammenligning mellem den støtte, der er ydet til Grønland og den støtte, der i andre lande er ydet til produktionen, navnlig fiskeriet. Groes var ikke sikker på, at der var ydet større tilskud til Grønland end til andre lande. Han ville være åben for en debat om problemerne, men uden forudfattede standpunkter.

Hvis lønsystemet løsrives fra produktionen, vil det være vigtigt at finde frem til den økonomiske målsætning. I så fald kunne han ikke være enig med Grams udtalelser om eksportpriserne, idet disse kun ville være en ledetråd under det nuværende system, medens man ved en løsrivelse af lønningerne i virkeligheden kun fik en politisk afgørelse af lønniveauet.

Formanden havde ikke tilsigtet at indføre begravelser i oplægget, som var tænkt at skulle give en ganske neutral fremstilling. Han havde som bekendt været med i det arbejde, der kom til udtryk i betænkningen af 1950, og havde iøvrigt hele tiden betragtet Boserups redegørelse som en nødvendig forudsætning for bedømmelse af udviklingen. Dog var der næppe tvivl om, at visse af Grønlandskommissionens forudsætninger ikke helt kan holde.

Finn Nielsen takkede, fordi spørgsmålet var blevet medtaget på dagsordenen. Intet problem belaster forholdet mellem danskere og grønlændere mere, idet lønspørgsmålene giver betydelige modsætninger. Det vil være påkrævet at finde en løsning, som kan forstås af befolkningen. Der havde vel allerede fra begyndelsen af 50'erne tid efter anden været visse mindre lønproblemer, men det var dog først med lønningskommissionens betænkning, at utilfredsheden virkelig havde vokset sig stærk. Uden iøvrigt at gå ind på denne betænkning kunne Finn Nielsen fastslå, at den grønlandske befolkning slet ikke forstod indholdet, skønt der er gjort meget for at forklare principperne.

Finn Nielsen var klar over, at der for tiden kun kunne blive tale om en drøftelse af de mere principielle synspunkter, men han ville atter henstille, at man tilstræbte så enkle regler som muligt. Spørgsmålet havde senest været drøftet af landsrådet, hvor det sikkert ville blive genoptaget til sommer, og det ville derfor være værdifuldt, hvis f.eks. formanden kunne komme til landsrådsmødet og redegøre for arbejdet.

Lundsteen ønskede i tilknytning til Finn Nielsens bemærkning om det oplysningsarbejde, der havde været iværksat, at bemærke, at det nok var kommet for sent. Der herskede fuldstændig og fundamental uklarhed i befolkningen.

Det drejer sig nu om at finde frem til, hvorledes man gør

færrest ulykker, og personligt var Lundsteen af den opfattelse, at man foreløbig burde fastholde Grønlandskommissionens synspunkter og altså holde lidt igen.

Mikkelsen forstod, at man måtte afvente det økonomiske materiale, inden man tog principiel stilling til tilskuds- og prispolitikken. Gennem de økonomiske undersøgelser får man imidlertid ikke svar på, hvor lønniveauet skal ligge, altså hvorledes lønningerne skal fordeles i befolkningen. Om lønningerne må der forhandles mellem de pågældende organisationer, men selvfølgelig vil programmerne om tilskuds- og prispolitik også få indflydelse på lønningerne.

Med hensyn til reduktionen af tjenestemandslønningerne mente Mikkelsen ikke, at lønningsbeløbets størrelse var særlig forkeret, men at det vist mere var den tekniske udformning, man er imod.

Iøvrigt ville han gøre opmærksom på, at de ikke-udsendte tjenestemænd kun udgjorde en fåtallig gruppe. Den største lønmodtagergruppe omfattes af GAS-overenskomsterne, der intet indeholder om reduktionen. Lønningerne fastsættes på selvstændige grundlag under hensyn til erhvervets indtjening. Spørgsmålet om, hvornår der skal ske ændring i overenskomsterne, må afgøres af de forhandlingsberettigede organisationer.

Alibak Josefsen ønskede at henlede opmærksomheden på, at antallet af erhvervsfiskere i Grønland var faldet fra 2490 i 1959 til 2430 i 1960. Grundene hertil var formentlig for det første prisdifferentieringen, som påbegyndtes i 1959, idet fiskerne ikke som påregnet var flyttet til de større produktionssteder, men i stedet hyppigt havde søgt arbejde i land.

For det andet spillede det sikkert ind, at fiskernes indtjening ofte var ringere end lønmodtagernes under hensyn til de store omkostninger.

Når prisdifferentieringen nu formentlig bliver endnu mere omfattende, vil der sikkert yderligere ske en nedgang i antallet af fiskere. Denne udvikling må modvirkes, og det må ikke glemmes, at isolerede lønstigninger til arbejdskraften i land vil forstærke de uheldige forhold indenfor fiskeriet.

Erling Jensen var klar over, at det nuværende lønsystem havde skønhedsfejl, men fandt det klart, at man ikke uden videre kan trække disse problemer ud af sammenhængen, hvorved man kunne skade andre erhverv, hvilket Alibak Josefsen netop havde været inde på.

Erling Jensen fandt det iøvrigt rigtigst at afvente Boserups redegørelse og var enig i, at foreløbige løsninger må komme fra anden side. Det afgørende må være at finde frem til let forståelige og sammenlignelige ordninger, måske med indførelse af skatter, for så vidt dette ikke medfører for store administrationsomkostninger. Ordningen må ikke indeholde begreber, der er ukendte her i landet. Han ville ikke være ængstelig ved i en periode at yde tilskud til produktionen, men det burde fremgå klart af regnskaberne, og det måtte endvidere være klart, at der var tale om et bevidst socialt tilskud og ikke - som det ofte fremføres - om et forretningsmæssigt underskud. Selvom man kunne yde tilskud i en overgangsperiode, ville han advare imod fuldstændig at skære båndene over mellem lønningerne og produktiviteten; i så fald ville man få en ordning, der var ganske forskellig fra ordningen hernede.

Finn Nielsen ønskede kort at bemærke, at Grønlandskommissionens indstilling i hvert fald på eet punkt er fraveget, idet forsyningen ifølge kommissionen burde hvile i sig selv, medens et evt. tilskud skulle ydes til produktionen. Således er det ikke gået.

Til Alibak Josefsen ville Finn Nielsen bemærke, at det måske ikke var så uheldigt, at antallet af fiskere var gået lidt ned, idet det hyppigt har vist sig, at de mindste både var urentable; restancerne var således vanskelige at inddrive hos fiskerne med små både.

Groes måtte give Finn Nielsen ret i bemærkningen om, at man havde fraveget Grønlandskommissionens målsætning, men man havde dog sat sig en ny målsætning, idet man ville holde underskuddet konstant. Det måtte iøvrigt bemærkes, at tilskuddet målt i forhold til udhandlingen var faldet i perioden.

Erling Høegh ønskede ikke, at der skulle træffes afgørelse, før man så resultatet af Boserups arbejde, som han fandt aldeles nødvendigt, men han havde været glad for at få sat denne diskussion i gang for at få belyst problemerne fra så mange sider som muligt.

Formanden foreslog herefter, at man foreløbig skulle afslutte debatten og genoptage punktet til behandling på næste møde torsdag formiddag den 13. april kl. 9.30.

Dagsordenens punkt 1) Meddelelser fra formanden.

Formanden udtalte, at det på grønlandsudvalgets møde den 5. oktober var blevet oplyst, at Ministeriet for Grønland overvejde at iværksætte en registrering af rettigheder over fast ejendom i Grønland. Det kunne nu oplyses, at landsdommeren i Grønland er blevet bemyndiget til fra 1. april 1961 forsøgsvis at tilrettelægge